

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020113

PROTOKOLL
2024-06-11
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 111
Mål nr T 13314-22

RÄTTEN

Hovrättslagmannen Per Carlson samt hovrättsråden Anne Kutteneuler och Sara Ulfsson, referent och protokollförare

FÖREDRAGANDE

Föredraganden Gabriella Lysholm

PARTER

Kärande

Komaksavia Airport Invest Ltd

Ombud: Advokaterna Fredrik Norburg och Anina Liebkind samt biträdande juristen Andreas Holst
Norburg och Scherp Advokatbyrå AB
Birger Jarlsgatan 15
111 45 Stockholm

Svarande

Republiken Moldavien

Ombud: Advokaterna Dan Engström och Elin Nilsson
SALC Advokatbyrå AB
Box 16118
103 23 Stockholm

SAKEN

Talan om ändring av skiljedom enligt 36 § första stycket lagen om skiljeförfarande; nu fråga om mellandom m.m.

Komaksavia Airport Invest Ltd (Komaksavia) påkallade ett skiljeförfarande mot Republiken Moldavien (Moldavien) med stöd av skiljeklausulen i ett visst investeringsavtal. Moldavien invände mot skiljenämndens behörighet på flera grunder. Skiljenämnden benämnde i en s.k. *Procedural Order* behörighetsinvändningarna (på engelska som var skiljeförfarandets språk) 1) *Seat objection*, 2) *Piercing of the Corporate Veil Objection*, 3) *Abuse of Process Objection*, 4) *No investment Objection* (även benämnd *ratione materiae*), 5) *Illegality Objection*, 6) *Inadmissibility Objection*, 7) *Cooling Off Objection* och 8) *BIT Clause Invitation*.

Dok.Id 2067478

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00 E-post: svea.avd2@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 08:00–16:30

Skiljenämnden beslutade att i ett uppdelat skiljeförfarande i särskild ordning pröva vissa av behörighetsinvändningarna.

Skiljenämnden avvisade Komaksavias talan i den skiljedom som nu är föremål för prövning i hovrätten. Skiljenämnden ansåg sig obehörig att pröva tvisten på den grunden att Komaksavia, enligt nämnden, inte hade gjort en investering enligt investeringskyddsavtalet (*No investment Objection*). Skiljenämnden kom därmed aldrig att ta ställning till Moldaviens andra behörighetsinvändningar.

Komaksavia har väckt talan enligt 36 § lagen (1999:116) om skiljeförfarande (LSF) mot Moldavien och yrkat att hovrätten ska ändra skiljedomen på så sätt att den upphävs i dess helhet.

Moldavien har motsatt sig Komaksavias yrkande.

Moldavien har begärt att hovrätten i mellandom prövar invändningen *No Investment Objection*.

Till stöd för sin begäran om mellandom har Moldavien anfört i huvudsak följande. För det fall hovrätten skulle ogilla Komaksavias talan är det rättskraftigt avgjort att tvisten inte kan prövas av skiljenämnd på grundval av skiljeavtalet. Om hovrätten i stället skulle upphäva skiljedomen är det rättskraftigt avgjort att det föreligger ett på tvisten tillämpligt skiljeavtal. Det följer därmed att hovrättens prövning ska omfatta samtliga invändningar mot skiljeavtalets tillämpning som restes av Moldavien i skiljeförfarandet, oavsett om skiljenämnden prövade dem eller inte. En prövning av samtliga invändningar innebär omfattande skriftväxling och bevisning. Genom mellandomen erhålles en avskärande verkan på så sätt att om hovrätten gör samma bedömning som skiljenämnden i fråga om invändningen *No Investment Objection* så saknas anledning för hovrätten (precis som för skiljenämnden) att företa ytterligare prövning vilket är vinsten med en mellandom.

Komaksavia har motsatt sig att hovrätten meddelar mellandom och yrkat att hovrätten ska avvisa de av Moldavien åberopade behörighetsinvändningarna som inte prövats skiljenämnden.

Till stöd för sin inställning och sitt yrkande om avvisning har Komaksavia anfört i huvudsak följande. Komaksavias talan syftar till att hovrätten ska ändra skiljedomen på så sätt att den upphävs i dess helhet. Komaksavias talan är begränsad till den fråga som skiljenämnden har avgjort, det är den frågan som sätter den yttre ramen för hovrättens prövning. Hovrätten ska inte pröva övriga behörighetsinvändningar. Det skulle innebära ett kringgående av instansordningens princip.

Moldavien har, som det får förstås, motsatt sig Komaksavias yrkande om avvisning av de av Moldavien åberopade behörighetsinvändningarna.

Efter föredragning fattar hovrätten följande

BESLUT (att meddelas 2024-06-28)

1. Hovrätten avslår Moldaviens begäran om mellandom.
2. Hovrätten avslår Komaksavias yrkande om att avvisa Moldaviens behörighetsinvändningar som inte prövats skiljenämnden.

Skälen för beslutet

Av 36 § LSF framgår att en skiljedom som innebär att skiljemännen har avslutat förfarandet utan att pröva de frågor som lämnats till avgörande av dem helt eller delvis får ändras på talan av en part. Domstolen ska i ett sådant fall göra en förnyad prövning av den genom skiljedomen avgjorda frågan. Den fråga som skiljenämnden avgjort sätter en yttre ram för domstolens prövning. Om domstolen skulle bedöma att skiljenämnden felbedömt en avvisningsfråga och att nämnden borde tagit upp tvisten till prövning, ska skiljedomen ändras genom upphävande, annars ska skiljedomen bestå.

(Se Lindskog, Skiljeförfarande En kommentar, JUNO version 3, kommentaren till 36 §, avsnitt 4.2.2 och 4.2.3 med fotnoten 573, se även prop. 1998/99:35 s. 235).

Det förhållandet att en domstol gör bedömningen att skiljenämnden inte är obehörig på den grund som nämnden lagt till grund för sitt avgörande, behöver inte innebära att nämnden är behörig. Det kan finnas andra grunder som medför att skiljenämnden är obehörig, men som inte har prövats av skiljenämnden. (Se Lindskog, a.a. kommentaren till 36 §, avsnitt 4.2.3 med fotnoten 577.) En skiljenämnd är i ett fortsatt förfarande oförhindrad att pröva dessa frågor.

En utgångspunkt är att hovrätten inte ska föregripa skiljenämndens ställningstagande till invändningar om nämndens behörighet. Av detta följer att ramen för hovrättens prövning när det gäller frågan om talan om ändring av skiljedom enligt 36 § första stycket LSF, är begränsad till den av Moldaviens behörighetsinvändningar som skiljenämnden har bedömt, dvs. invändningen om *No Investment Objection*. Moldaviens begäran om mellandom ska därför avslås.

I avsaknad av lagstöd finns det dock inte förutsättningar att avvisa övriga av Moldavien framförda invändningar mot skiljenämndens behörighet. Komaksavias yrkande om avvisning ska därför avslås.

Besluten får överklagas endast i samband med att hovrättens dom eller slutliga beslut i målet överklagas och då endast om hovrätten tillåter ett sådant överklagande i enlighet med 43 § andra stycket lagen (1999:116) om skiljeförfarande.

Sara Ulfsson
Protokollet uppvissat/